

A földbérek leszállítását és a bérhátralékok konvertálását indítványozza a Szegedi Földbérlok Szövetkezete

(A Délmagyarország munkatársától.) A Szegedi Földbérlok Szövetkezete — amelynek hivatalos megalakulásáról tudomása még senkinek sincs — terjedelmes memorandumot terjesztett a polgármester elé azzal a kéréssel, hogy ezt indítvány formájában tüzze a közgyűlés napirendjére.

A tizenhárom gépirásos oldal terjedelmű memorandum bevezető része szerint a szövetkezetnek ezeröttszáz bérlo tagja van és a célja az, hogy a város érdekeinek megvédése mellett biztosítsa a városi földek bérloinek megélhetését. Megállapítja ezután a szövetkezet, hogy a város bérloí a rossz gazdasági viszonyok miatt képtelenek a város által szedett magas földbérek megfizetésére. Kimutatja, hogy milyen körülmények között alakultak ki a jelenlegi bérek, megállapítja, hogy a földadónak a bérlore történt áthárítása jogtalan, de burkolt földbéremelést is jelent. Megállapítja, hogy a város földbirtokpolitikája ma már nem felel meg a szociális követelményeknek, a város indokolatlanul magas béreket kíván a beruházott parcellák bérloitól, akik a régi béreken felül huszonöt százalékos kénytelenek fizetni, csak hogy elkerüljék az árverést. Cáfolni igyekszik a memorandum a polgármester legutóbbi nyilatkozatát és megállapítja, hogy a tisztú ügyészség nemcsak azokat a bérloket lakosittatja ki bírói ítélet alapján, akik két-három évi bérrel tartoznak, hanem azokat is, akiknek a hátralékuk mindössze félévi hasznóbér.

A tisztú ügyészség — folytatja a memorandum — a hátralékos bérloket minden félévben beperli, ami nagymértékben növeli a perköltségeket, perelte még azokat a bérloket is, akiknek bére bírói leszállítás alatt áll. Súlyos kár érte a bérloket azért is, mert a terménybéreket mindig budapesti paritásban kellett megfizetniük, ami harmincszázalékos hasznóbéremelkedést jelentett. De súlyosbítták a helyzetet azok az elemi csapások, amelyek az utóbbi években tönkretették a termést. Ezek miatt a bérlok annyira elszegényedtek, hogy ma már nincs annyi kenyérük, amely elég lenne az új aratásig. Kifogásolja a szövetség, hogy a tisztú ügyészség már egyetlen napi késedelem esetén beadja a bérlok ellen a keresetlevelet és annak költségeit akkor is a bérlokon hajtja be, ha azok időközben kifizették tartozásukat. Megtörtént állítólag az is, hogy a bérlo az esedékesség délelőttjén fizetett, de az ügyészség már reggel beadta a keresetlevelet és így a bérlonek meg kellett fizetnie ezt a költséget is. Jelenleg az 1930. év első felére esedékes bértartozások miatt a homoki földek bérloinek körülbelül nyolcvan százaléka ellen folyik a per. Az utolsó tíz év perköltsége, amit a bérlok fizettek meg, hat-hétszáz ezer pengőre tehető.

A szövetség ezután azt kívánja, hogy a város szállítsa le a béreket olyan nívóra, mely a föld hozadékának és a gazdasági helyzetnek megfelel, a hasznóbérhátralékok kellő átbírlása után pedig a bérlok tartozását konvertálni kell, úgy, hogy ezen az alapon a város nyomában hozzájutna bérköveteléséhez, a bérlok pedig 15–20 év alatt részletekben fizethetné meg a szövetkezetnek tartozásukat. A memorandum szerint a szövetkezetre azért van szükség, hogy a bérlok érdekeit eredményesebben biztosíthassa a várossal szemben, de biztosíthatná a város érdekeit is, mert a hátralékos bérlok ellen maga járna el.

A szövetkezet kívánságait ezután a közvetkező négy pontba foglalt indítványban konkretizálja:

1. Szeged törvényhatósági közgyűlése tekin-

tettel a gazdasági válságra és tekintettel a nagy szociális és nemzeti érdekekre, elhatározza, hogy az összes hasznóbéreket revízió alá veszi és leszállítja a föld hozadékának megfelelően.

2. A törvényhatósági közgyűlés elhatározza, hogy kiküld egy bizottságot, amely megvizsgálja, hogy a városi földbirtoknak szövetkezet útján való értékesítése milyen előnyökkel jár úgy a városra, mint a bérlokre és megvizsgálja, hogy a szegedi földbérlok szövetkezete milyen garanciát tud nyújtani a városnak a város és a bérlo érdekeinek biztosítására.

3. A közgyűlés elfogadja elvben a szegedi földbérlok hasznóbérajánlatát és utasítja a bizottságot, hogy tanulmányozza át az ajánlatot és tegyen erről jelentést.

4. A bizottság tanulmányának eredményéhez képest a város földbirtokát bérbeadja a Szegedi Földbérlok Szövetkezetének azzal, hogy az köteles annak minden parcellájába a régi bérlo megtagadni és a hátralékokat átvállalni.

A Szegedi Földbérlok Szövetkezetének ezt a memorandumát egy budapesti mérnök készítette és ő nyújtotta be a polgármesterhez. Amikor megtudta, hogy a szeptemberi köz-

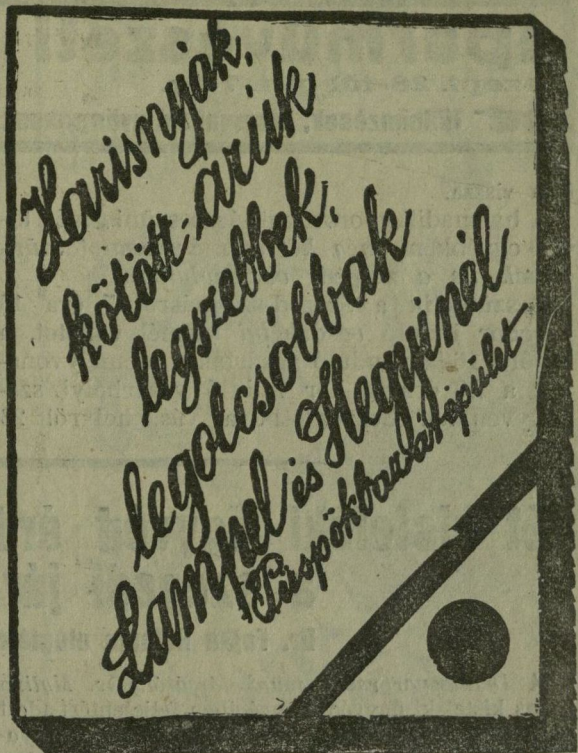
A szegedi üzletvezetőség nyilatkozik a harmadik gyorsvonaipár beszüntetéséről

(A Délmagyarország munkatársától.) Ismeretes, hogy széleskörű mozgalom indult meg az államvasutak azon szándéka ellen, amely szerint október 5-től kezdve lényeges vonatbeszüntetéseket vinne keresztül a szeged—budapesti forgalomban. A vonatbeszüntetések lényegesen érdeklik Szeged egész közgazdasági életét. Most az ügyben megszólalt a Máv. szegedi üzletvezetősége is, amely a következő közlést küldötte szerkesztőségünknek:

— A magyar királyi államvasut október 5-től kezdve a téli időszakra a közelebbi személyszállító vonatok egyrészét beszünteti. Ez a forgalomcsökkentés Szeged közönségét is érinti és a helybeli érdekeltség részéről megnyilatkozó nyugtalanság arra indítja a Máv. üzletvezetőségét, hogy az intézkedés magyarázataként a következőket közölje.

— Ismeretes, hogy a vasutak jövedelmezősége a háboru utáni években világszerte rohamosan csökkenő irányzatot mutat. Ennek két oka van. Első, különösen a külföldi vasutaknál, az automobilizmus és egyéb közlekedési eszközök növekvő konkurrenciája. Ez a konkurrencia minálunk még nem bontakozott ki a vasutakra aggasztó mértékben. A másik oka a jövedelem csökkenésének az általános gazdasági pangás, a forgalomnak, a vasutak igénybevételének lényeges visszaesése. Ez a körülmény a gazdaságilag különösen nehéz helyzetben levő Magyarországon jobban érezteti hatását, mint egyebütt. A vasutak jövedelmének csökkentését bizonyos határok között a kiadások csökkentésével lehet ellensúlyozni. A külföldi vasutak és az utóbbi években a magyar királyi államvasut is a gazdaságos üzemtartás terén, vagy amint divatos szóval mondani szokták: üzemének racionalizálása terén ugyiszólván minden lehetséges eszközt és tényezőt kimerített. További takarékoskodásra az üzemi érdekek veszélyeztetése nélkül alig lehet gondolni.

— Szegeden az államvasutnak ezzel a kényszerű intézkedésével figyelemreméltó oldalról is az a kifogás merült fel, hogy az államvasut mint elsőrangú közgazdasági tényező, nem járhat ugyanazon az uton, mint a magánvállalatok. Ezzel a felfogással szemben hangsúlyozni kell, hogy nálunk a háboru után inaugurált államgazdasági gyakorlat az államvasutakat olyan állami vállalatnak tekinti, amelynek saját magát kell eltartania. Az államvasutak külön, önálló költségvetése van

gyűlést már elkéste vele, kijelentette, hogy az októberi rendkívüli közgyűlés napirendjére nyújtja be annál is inkább, mert addig a szegedi bérlok nagygyűlést tartanak a szövetkezet kiépítése céljából.

és ennek keretein belül nemcsak az üzem kiadásairól, hanem a halaszthatatlan beruházások egyrészéről is gondoskodnia kell.

— A forgalom csökkentésével kapcsolatban ki kell emelnünk azt a körülményt, hogy a Máv. a kijelölt vonatok közlekedését csak október 5-től május 15-ikéig szünetelteti. A Máv. ilyenformán ugyanazt az eljárást követi, amelyet a külföldi vasutak megszoktak, az állandóan, s a Máv. is a háboru előtt évről-évre követett. Arra mindenki emlékezik, hogy a vasutaknak volt nyári és volt téli menetrendje. Ennek a régi keleti és általánosan követett szokásnak az a magyarázata, hogy télen közutak szerint lényegesen kisebb az utasforgalom. Ideális menetrendben a vonatok számát éppen olyan arányban kellene apasztani, mint amilyen arányban az utasok száma csökken. Ezt a gyakorlatban a vasutak nem tudják keresztülvenni, a Máv. pedig a most tervbe vett forgalomcsökkentéssel még nagyon messze van ennek az arányszámnak az alkalmazásától.

— Rá kell mutatnunk arra is, hogy a Máv. a beszüntetendő vonatok kiválasztásánál igen nagy körültekintéssel járt el. A szegedi közönséget leginkább érdeklő szeged—budapesti viszonylatban például a Budapestről reggel induló 702. sz. és a Szegedről este fél 8 órakor induló 701. sz. gyorsvonatokat azért kellett megtartani, mert azok nehezen létrejött nemzetközi megállapodások alapján külföldre közlekedő kocsikat visznek magukkal. A másik két gyorsvonatpár közül pedig azokat a vonatokot kellett beszüntetni, amelyek utasforgalma évekre visszamenő statisztikai adatok szerint kisebb. A fővonal gyorsvonat beszüntetésének természetesen következménye az, hogy a szárnyvonalakon a beszüntetett gyorsvonatokhoz csatlakozó vonatok a téli menetrendben szintén szünetelni fognak.

— Összefoglalva az elmondottakat, ennek a kérdésnek a megítélésénél a következőket kell figyelembe venni. A Máv. jövedelmezősége az utóbbi időben jelentősen csökkent. A jövedelmezőséget a szükséges mértékig minden eszközzel biztosítani kell, mert ha a Máv. deficitbe kerülne, a hiányt csak az adókból lehetne pótolni. A kiadások a Máv.-nál jelenleg viszonylag nagyobbak, mint a háboru előtt, mert a nyugdíjterher aránytalanul nagyobb és mert a Máv.-ot még mindig aránytalanul nagyobb felújítási kötelezettség terheli. Az üzemi kiadásokat nem lehet tovább csökkenteni, mert a Máv. a legutóbbi racionalizálási intézkedésekkel a takarékoskodás minden lehető eszközét kimerítette. Nem marad más hátra, mint az időszakos üzemi redukció (a téli és nyári menetrend megkülönböztetése), amellyel egybíránt a Máv. a többi vasutak példáját követi és a háboru előtt már megszokott és természetesnek talált állapotot ál-

Belvárosi Mozi Szept. 26-tól 28-ig, péntektől vasárnapig
HAROLD LLOYD legpazarabb beszélő vigjátéka 9 felvonásban:
Harold bajban és a **Hangos kisértő műsor.**
Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órákor

Korzó Mozi Szept. 26-tól 28-ig, péntektől vasárnapig
A kétarcu ember hangos kalandorfilm **MARCELLA ALBANI** és **ALFONS FRYLAND** főszereplésével. Azonkívül: **A Szahara rejtelmei.** Hangos expedíciós film.
Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órákor